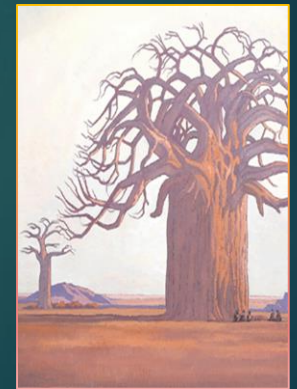

Post doc projektet

History and Ideology in apartheid South Africa

Rationalediskussion: Hvorfor er det interessant for en dansk/international offentlighed i 2010erne at forstå den ideologiske diskussion mellem liberale og venstreorienterede under kampen mod apartheid i 1980ernes Sydafrika?

Mere information:

www.jakobsgaardstolten.dk | Research projects | Monograph on ...

Projekttitlel

History and Ideology in Apartheid South Africa: Learning from Progressive, Intellectual Engagement

- ▶ En nytænkning af den klassiske konflikt mellem den liberale og den radikale historikerskole i sydafrikanske historiografi
- ▶ Gennemførelse af en mere komplet registrering og prioritering af historiedebatten end hidtil
- ▶ Undersøgelse af, hvilken skole der kom tættest på sandheden i sin søgen efter mening i historien

Baggrundsproblemer

- ▶ Kan de forventninger til den sydafrikanske transformation, som antiapartheiddebatten har skabt, indfries?
- ▶ Er strukturel apartheid overhovedet blevet afskaffet?
- ▶ Hvad var apartheid? Blev apartheid struktureret primært omkring kultur, politik eller økonomi?
- ▶ Var race eller klasse det betydningsbærende udgangspunkt for privilegiekrav?
- ▶ I hvilket omfang det kan afgøres, om etnisk-kulturelle fordomme eller sociale relationer er det vigtigste for identitetsskabelse og diskrimination af andre?

Projektets mål 1

- ▶ Kortlægning af en konkret ideologisk strid om et konkret historisk forløb – med videre perspektiver
- ▶ Undersøgelse af de intellektuelles rolle i debatten om apartheidsamfundets natur og dets afskaffelse

Projektets mål 2

- ▶ At skabe ny opmærksomhed omkring historieskrivningens vekselvirkning med praktisk politik ved at illustrere den historieideologiske strids betydning i universitetsverdenen og samfundet
- ▶ Belysning af den særegne baggrund for det nye sydafrikanske demokrati, derunder den sociale, politiske og mentale arv, der forsat konfronterer det

Problemstillingens relevans 1

- ▶ Perspektivering af problemer knyttet til racisme, lukkethed, fremmedhad, vandrearbejde, konfliktløsning, etc.
- ▶ Årsager til mulig succes for vestlig civilisation, modernisering og politiske menneskerettigheder i en afrikansk region
- ▶ Imponerende resultater er opnået i Sydafrika, men opmærksomheden må opretholdes, hvis landet fortsat skal fungere som rollemodel i regionen

Problemstillingerernes relevans 2

- ▶ Belysning af venstrekræfternes historiske, og mulige, fremtidige, betydning for demokrati og velfærd
- ▶ Fokus på brugen af de intellektuelle aktivisters forskningsresultater er reelt en fortsættelse af den internationale solidaritet...
- ▶ ...med alle de sydafrikanere, der kæmpede for social retfærdighed, men ikke fik den
- ▶ Forholdet mellem universitet og samfund – kan et reelt wakeup-call for academia kun komme udefra, som med 1980ernes aktivisme?

Problemstillingerernes relevans 3

- ▶ Placeringen og konkretiseringen af centrale indholdselementer fra den politiske højre-venstre skala vil altid være aktuel for en sammenhængende verdensforståelse
- ▶ En sådan dyb politisk-ideologisk forståelse gør det lettere at finde forklaringer og løsninger på de øjeblikkelige problemer, der fylder medie billedet
- ▶ Alt for meget samfundsforskning er præget af hensynet til kortsigtet nyttevirkning og derfor ude af stand til at prioritere bagvedliggende årsager og forudse vedvarende virkninger

Problemformulering / udgangsspørgsmål

- ▶ I hvilket omfang afklarede historiediskussionen vitale spørgsmål som:
 - ▶ Hvordan støttede eller hæmmede vestlig civilisation henholdsvis undertrykkelse og frisættelse af afrikanerne under forskellige udviklingsfaser?
 - ▶ Hvem havde det største behov for diskriminerende beskyttelse? Fattighvide, boerfarmere eller engelske kapitalejere?
 - ▶ Var farveblind, selvdemokratiserende kapitalisme – eller radikal aktivisme - hovedårsagen til reformeringen af apartheid?

Problemformulering / forskningsspørgsmål 1

10

- ▶ Hvordan har historikernes holdninger til forholdet mellem klasse, race og identitet udviklet sig over tid?
- ▶ I hvilket omfang har de set racefordomme, holdningsbestemt racisme, som en afgørende faktor for institutionaliseringen af diskrimination?
- ▶ I hvilket omfang har de anset modsætninger mellem arbejde og kapital; udbytningssystem og klassekamp, for at være det afgørende element i apartheid?

Problemformulering / forskningsspørgsmål 2

- ▶ Hvordan forløb den ideologiske debat blandt apartheidmodstanderne fra start til slut?
- ▶ Hvor vigtig var diskussionen for historiefaget?
- ▶ Hvor vigtig var den for demokratibevægelsen?
- ▶ Hvor skilte synspunkterne sig? Afdækning af de vigtigste positioner i historikerstriden og udforskning af forudsætningerne
- ▶ Afklaring af, i hvilket omfang paradigmerne har vist at være henholdsvis konvergerende eller uforenelige, langtidsholdbare eller uanvendelige

Problemformulering / forskningsspørgsmål 3

- ▶ Kan et studie af historikerstriden afklare spørgsmål som:
 - ▶ Beviste den liberale linje sin sandhedsværdi allerede med de første reformer af den autoritære kapitalisme?
 - ▶ ...eller var de folkelige bevægelers militante revolutionstrussel hovedårsagen til det demokratiske gennemslag?

Problemformulering / forskningsspørgsmål 4

- ▶ Fremstår den radikale skoles samfundsforskere som idealistiske utopister, mens de liberale var de nyttige realister?
- ▶ Hvorfor har betydningen af Murens og socialismens fald kun haft en beskednen plads i diskussionen?
- ▶ Har liberalismens sejr, national borgfred og blød konsensus dræbt historikerdebatten?
- ▶ ...eller vil vedvarende, sociale uretfærdigheder nødvendiggøre og genvitalisere alternative analyser?

Hypoteser

- ▶ Begge hovedparadigmer afdækker ganske forskellige aspekter af den samme virkelighed
- ▶ De er ikke sammenfaldende og overflødiggør ikke hinandens apartheidanalyser
- ▶ De hævder hver især deres egen form for objektivitet, men i realiteten servicerer de indirekte modsatrettede politisk-økonomiske interesser
- ▶ De radikale samfundsforskeres analyser spillede en vigtigere rolle for apartheids afskaffelse end de liberales

Anvendte metoder

- ▶ Projektmålene nås først og fremmest gennem en undersøgelse af et repræsentativt udsnit af de vigtigste bidrag til historieskrivningen om Sydafrika og af diskussionen omkring disse
- ▶ En annoteret litteraturlitdatabase med over 6000 poster udgør et udgangspunkt
- ▶ Forskningsprojektet forventes at resultere i en publikation af et omfang på over 500 sider

Metodisk tilgang: Hvorfor den historiografiske vinkel?

- ▶ Komparativ forskning afslører forskellige overordnede forståelser af, hvordan apartheidsamfundet fungerede ...
- ▶ ... og kombinerer dette med en undersøgelse af, hvordan førende samfundsforskere har deltaget i det eller forsøgt at ændre det
- ▶ ... og giver mulighed for selvrefleksion omkring den intellektuelles rolle i samfundet

Teoretisk tilgang:

Hvorfor afstøve den historiske materialisme?

- ▶ Vigtige årsager til forskelle mellem historieskrivningens retninger findes skjult i den politiske økonomi
- ▶ Uenighederne afspejler den sociale udvikling i samfundet på en forholdsvis enkelt og direkte måde
- ▶ De divergerende historiske hovedskoler kan betragtes som historieideologier
- ▶ Selvom strukturer kun kan forstås gennem menneskelige handlinger, må praksis samtidig forklares som betinget af sociale strukturer

Perspektivering 1

- ▶ Multidisciplinære modeller med metoder fra historiefaget og udviklingsforskningen demonstreres
- ▶ Sammenhænge mellem udviklingsniveau og autoritær styreform konkretiseres
- ▶ Skabes økonomisk vækst i perioder med frihandelsliberalisme eller under protektionisme og statsligt engagement?
- ▶ Fremtvinger folkelige bevægelers radikale krav produktivitet eller er påtvunget social stabilitet vækstfremmende på visse udviklingstrin?

Perspektivering 2

- ▶ Blev det venstreideologiske oprør bragt til ophør – er historien slut - eller kan det socialistiske alternativ stadig indeholde potentialer?
- ▶ Begrænsedes socialistiske forklaringer og løsninger ...
 - ... fordi de er forfejlede og unaturlige?
 - ... fordi oppositionen mod dem har været for stærk?
 - ... fordi de blev utilstrækkeligt formuleret?
 - ... eller fordi tiden ikke er kommet til dem?

Bidrag til forståelsen af universelle problemer

- ▶ Diskussion af den indre logik i autoritære ideologier og praksisser via teorier og analogier
- ▶ Sammenligninger kan eventuelt drages mellem det sydafrikanske system og nutidens "globale apartheid"
- ▶ Er moralske fordømmelser af historien meningsløse eller kan de bruges til at undgå gentagelser?
- ▶ Er man forpligtet til at opstille alternative historiske udviklingsmodeller, hvis man fremturer?

History and Ideology in apartheid South Africa

Mere information:
<http://www.jakobsgaardstolten.dk> |
Research projects | Monograph on ...

The end

